**T.C.**
**UYUŞMAZLIK MAHKEMESİ**

**ESAS NO :** 2021/421
**KARAR NO :** 2021/381
**KARAR TR :** 05/07/2021

**ÖZET**: 2918 sayılı Kanun'un 25 ve36. maddeleri uyarınca verilen idari para cezasının kaldırılması istemiyle açılan davanın ADLİ YARGI YERİNDE çözümlenmesi gerektiği hk.

**KARAR**

**Davacı :** Ş.A.
**Davalı :** Düzce İl Jandarma Komutanlığı

**I. DAVA KONUSU OLAY**

1. Düzce Valiliği Merkez Jandarma Trafik Kısım Komutanlığınca yapılan denetim sırasında, sürücü belgesi olmadan araç kullandığından bahisle, davacı adına 28/09/2020 tarihli ve IU-018482 seri-sıra sayılı, tescil yaptırmadan elektrikli bisiklet kullandığından bahisle, 28/09/2020 tarihli ve IU-018483 seri-sıra sayılı Trafik İdari Para Cezası Karar Tutanakları düzenlenerek, davacıya sırasıyla2918 sayılı Karayolları Trafik Kanunu'nun 36. maddesinin üçüncü fikrasının (a) bendi uyarınca 2.473 TL, 25. maddesi uyarınca 288 TL idari para cezası verilmiş, ayrıca tescil kaydı yapılana kadar elektrikli bisiklet trafikten men edilmiştir.

2. Davacı, idari para cezalarının iptali ile elektrikli bisikletin iadesi istemiyle adli yargı yerine başvuruda bulunmuştur.

**II. UYUŞMAZLIĞA İLİŞKİN BAŞVURU SÜRECİ**

**A. Adli Yargıda**

3. **Düzce 1. Sulh Ceza Hâkimliği 30/12/2020 tarihli ve D.İş. 2020/2956 sayılı kararı**ile,başvuruya konu idari para cezası ile birlikte, elektrikli bisiklet hakkında *trafikten men edilmesi ve yediemin deposuna kaldırılması* şeklinde bir karar da verildiği ve dava konusu edildiğini belirterek, 5326 sayılı Kabahatler Kanunu'nun27/8. maddesinde yer alan düzenleme nedeniyle başvurunun çözümünün idari yargı yerine ait olduğu gerekçesiyle, başvurunun görev yönünden reddine karar vermiş, verilen karar itiraz edilmeden kesinleşmiştir.

4. Davacı, bu kez, idari para cezalarının iptali istemiyle idari yargı yerinde dava açmıştır.

**B. İdari Yargıda**

5. **Bolu İdare Mahkemesi 29/04/2021 tarihli ve E.2021/212 sayılı kararı**ile, davanın sadece idari para cezalarının iptali istemiyle açıldığı, idari yargının görev alanına giren men kararının dava konusu edilmediği,5326 sayılı Kanun'da idari yargının görev alanına girdiğine ilişkin bir düzenleme bulunmayan idari para cezalarına karşı 5326 sayılı Kanun hükümlerinin uygulanacağının düzenlendiğini belirterek, bu durumda salt para cezalarının iptali istemiyle açılan davanın görüm ve çözümünün anılan Kanun'un 27. maddesinin (1) numaralı bendi uyarınca adli yargı yerine ait olduğu gerekçesiyle 2247 sayılı Uyuşmazlık Mahkemesinin Kuruluş ve İşleyişi Hakkında Kanun'un 19. maddesi uyarınca görevli yargı yerinin belirtilmesi için Uyuşmazlık Mahkemesine başvurulmasına ve davanın incelenmesinin Uyuşmazlık Mahkemesince karar verilinceye kadar ertelenmesine karar vermiştir.

**III. İLGİLİ HUKUK**

6. 2918 sayılı Karayolları Trafik Kanunu'nun *"Geçici trafik belgeleri ile geçici tescil plakaları"* başlıklı 25. maddesi şöyledir:

> *"Tescilsiz olup, karayolunda geçici olarak kullanılacak araçlara mali mesuliyet sigortası yaptırılmış olmak şartı ile ilgili tescil bürosundan geçici trafik belgesi ile geçici tescil plakası alınması zorunludur.*
>
> *Geçici trafik belgeleri ve geçici tescil plakalarının çeşitleri,verilme şartları,geçerlilik süreleri, nicelik ve nitelikleri, yurt dışından getirilecek veya yurt dışına götürülecek olan araçlara geçici tescil plakası verilmesi şartları ile diğer esaslar yönetmelikte belirtilir.*
>
> *(Yeniden Düzenleme : 21/5/1997-4262/4 md.) Bu madde hükümlerine uymayanlar 3 600 000 lira para cezası ile cezalandırılırlar. Ayrıca, trafik zabıtasınca bu geçici belge ve plakalar iptal edilerek, araçlar trafikten men edilir.*
>
> *Ayrıca, trafik zabıtasınca bu geçici belge ve plakalar iptal edilerek, araçlar trafikten men edilir."*

7. Aynı Kanun'un *"Sürücü belgesi alma zorunluluğu"* başlıklı 36. maddesi şöyledir:

*" (Değişik : 24/5/2013 - 6487/18 md.)*

*Motorlu araçların, sürücü belgesi sahibi olmayan kişiler tarafından karayollarında sürülmesi ve sürülmesine izin verilmesi yasaktır.*

*Araçlar, Yönetmelikte sınıfları belirtilen sürücü belgelerine sahip sürücüler ile çok taraflı anlaşmalara göre sürücü belgesi bulunan veya geçerli uluslararası sürücü belgesi olan kişilerce sürülebilir.*

*Buna göre;*

*a) Sürücü belgesi olmayanların,*

*b) Mahkemelerce veya Cumhuriyet savcılıklarınca ya da bu Kanunda belirtilen yetkililerce sürücü belgesi geçici olarak ya da tedbiren geri alınanların,*

*c) Sürücü belgesi iptal edilenlerin,*

*araç kullanarak trafiğe çıktıklarının tespiti hâlinde, bu kişilere 1.407 Türk Lirası idari para cezası verilir. Ayrıca, aracın sürücü belgesiz kişilerce sürülmesine izin veren araç sahibine de tescil plakası üzerinden aynı miktarda idari para cezası verilir."*

8. Uyuşmazlık Mahkemesi, 2918 sayılı Kanun'un 116. maddesi kapsamında araç tescil plakasına göre düzenlenenler dışında trafik zabıtasınca uygulanan idari para cezalarına karşı açılan davaları; bu uygulamanın idari ceza kapsamında bulunması; kanunda idari cezalarla ilgili davalarda görevli yargı yerini açıkça belli eden bir hükme yer verilmemesi; bu Kanun'da gösterilen adli cezalara hükmetmekle görevli mahkemeye işaret eden 112. maddeye de herhangi bir atıfta bulunulmamış olması karşısında ve göreve ilişkin genel ilkelere göre idari yargının görev alanında görmüştür.

9. Öte yandan 30/03/2005 tarihli ve 5326 sayılı Kabahatler Kanunu'nun 3.maddesini değiştiren 06/12/2006 tarihli, 5560 sayılı Kanun'un 31. maddesi şöyledir:

*" (1) Bu Kanunun;*

*a) İdari yaptırım kararlarına karşı kanun yoluna ilişkin hükümleri, diğer kanunlarda aksine hüküm bulunmaması halinde,*

*b) Diğer genel hükümleri, idari para cezası veya mülkiyetin kamuya geçirilmesi yaptırımını gerektiren bütün fiiller hakkında,*

*uygulanır."*

10. Anılan Kanun'un *"Başvuru yolu"* başlıklı 27. maddesinin birinci fıkrası şöyledir:

*"idari para cezası ve mülkiyetin kamuya geçirilmesine ilişkin idari yaptırım kararına karşı, kararın tebliği veya tefhimi tarihinden itibaren en geç on beş gün içinde, sulh ceza mahkemesine başvurulabilir. Bu süre içinde başvurunun yapılmamış olması halinde idari yaptırım kararı kesinleşir."*

**IV. İNCELEME VE GEREKÇE**

**A. İlk İnceleme**

11. Uyuşmazlık Mahkemesinin Celal Mümtaz AKINCI'nın başkanlığında, Üyeler Şükrü BOZER, Mehmet AKSU, Birol SONER, Aydemir TUNÇ, Nurdane TOPUZ ve Ahmet ARSLAN'ın katılımlarıyla yapılan 05/07/2021 tarihli toplantısında; 2247 sayılı Kanun'un 27. maddesi uyarınca yapılan incelemeye göre, İdare Mahkemesince, anılan Kanun'un 19. maddesine göre başvuruda bulunulmuş olduğu, Mahkemece idari yargı dosyasının ekinde adli yargı dosyası ile birlikte Uyuşmazlık Mahkemesine gönderildiği ve usule ilişkin herhangi bir noksanlık bulunmadığı anlaşıldığından *idari para cezalarının iptali istemiyle açılan dava yönünden oluşan* görev uyuşmazlığının esasının incelenmesine oy birliği ile karar verildi.

**B. Esasın İncelenmesi**

12. Raportör-Hâkim Gülten Fatma BÜYÜKEREN'in, davanın çözümünde adli yargının görevli olduğu yolundaki raporu ile dosyadaki belgeler okunduktan, ilgili Başsavcılarca görevlendirilen Yargıtay Cumhuriyet Savcısı Halil İbrahim ÇİFTÇİ ile Danıştay Savcısı Yakup BAL'ın adli yargının görevli olduğu yolundaki sözlü açıklamaları da dinlendikten sonra; gereği görüşülüp düşünüldü:

13. Dava, 2918 sayılı Kanun'un 25 ve 36. maddesi uyarınca verilen idari para cezalarının kaldırılması istemiyle açılmıştır.

14. Yukarıda izah edilen düzenlemelere göre, Kabahatler Kanunu'nun, idarî yaptırım kararlarına karşı kanun yoluna ilişkin hükümlerinin, diğer kanunlarda aksine hüküm bulunmaması halinde uygulanacağı; diğer kanunlarda görevli mahkemenin gösterilmesi durumunda ise uygulanmayacağı anlaşılmaktadır.

15. Görev kuralları kamu düzenine ilişkin olduğundan, görev konusunda taraflar için bir müktesep hak doğmayacağı; bu nedenle, yeni bir kanunla kabul edilen görev kurallarının, geçmişe de etkili olacağı, bilinen bir genel hukuk ilkesidir.

16. Davanın açıldığı andaki kurallara göre görevli olan mahkeme, yeni bir kanun ile görevsiz hale gelmiş ise, (davanın açıldığı anda görevli olan ve fakat yeni kanuna göre görevsiz hale gelen) mahkemenin görevsizlik kararı vermesi gerekeceği; ancak, yeni kanundaki görev kuralının, değişikliğin yürürlüğe girmesinden sonra açılacak davalarda

uygulanacağına dair intikal hükümlerinin varlığı halinde, mahkemece görevsizlik kararı verilemeyeceği açıktır.

17. Diğer taraftan, dava görevsiz mahkemede açılmış, bu sırada yapılan bir kanun değişikliği ile görevsiz mahkeme o dava için görevli hale gelmiş ise, mahkemenin davaya bakmaya devam etmesi gerekir.

18. İncelenen uyuşmazlıkta, öngörülen trafik para cezalarının 5326 sayılı Kanun'un 16. maddesinde belirtilen idari yaptırım türlerinden biri olduğu, 2918 sayılı Kanun'da da bu para cezasına itiraz konusunda görevli mahkemenin gösterilmediği anlaşılmıştır. Bu durumda, Kabahatler Kanunu'nun 5560 sayılı Kanun'la değişik 3. maddesinde bu Kanun'un, idari yaptırım kararlarına karşı kanun yoluna ilişkin hükümlerinin, diğer kanunlarda aksine hüküm bulunmaması halinde uygulanacağı belirtildiğinden, idari para cezalarına karşı açılan davanın görüm ve çözümünde, anılan Kanun'un 27. maddesinin (1) numaralı bendi uyarınca adli yargı yerinin görevli olduğu sonucuna varılmıştır.

19. Yukarıda belirtilen hususlar göz önünde bulundurularak, Bolu İdare Mahkemesince yapılan başvurunun kabulü ile, Düzce 1. Sulh Ceza Hâkimliğinin 30/12/2020 tarihli ve D.İş. 2020/2956 sayılı görevsizlik kararının *idari para cezalarının iptali istemiyle yapılan başvuru ile ilgili kısmının* kaldırılması gerekmiştir.

**V. HÜKÜM**

Açıklanan gerekçelerle;

A. Davanın çözümünde ADLİ YARGININ GÖREVLİ OLDUĞUNA,

B. Bolu İdare Mahkemesince yapılan BAŞVURUNUN KABULÜ ile, Düzce 1. Sulh Ceza Hâkimliğinin 30/12/2020 tarihli ve D.İş. 2020/2956 sayılı GÖREVSİZLİK KARARININ *idari para cezalarının iptali istemiyle yapılan başvuru ile ilgili kısmının* KALDIRILMASINA,

05/07/2021 tarihinde, OY BİRLİĞİ İLE KESİN OLARAK karar verildi.

| Başkan | Üye | Üye | Üye |
|---|---|---|---|
| Celal Mümtaz AKINCI | Şükrü BOZER | Mehmet AKSU | Birol SONER |

| Üye | Üye | Üye |
|---|---|---|
| Aydemir TUNÇ | Nurdane TOPUZ | Ahmet ARSLAN |